

TAQA Energy B.V.

www.taqaglobal.com/nl

Gemeente Bergen
13ip.01811 08/03/2013

Postbus:-----

Ontw Dick Hunkman

ZAAKNUMMER:-----

Het College van Burgemeester en Wethouders van gemeente Bergen
Postbus 175
1860 AD BERGEN (NH)

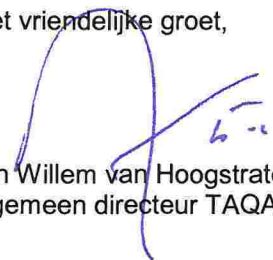
Den Haag, 07 maart 2013

Ref. # : TEN_DM # 99042-v1
Betreft : Brief Gemeente Bergen aan de Tweede Kamer

Geacht College,

Voor de goede orde vestig ik graag uw aandacht op bijgaande brief die ik heden aan de Tweede Kamer zond. Ik vertrouw erop dat de inhoud hiervan voor zichzelf spreekt. Uiteraard ben ik als steeds bereid u voortgang en achtergrond van Gasopslag Bergermeer nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Jan Willem van Hoogstraten,
Algemeen directeur TAQA Energy BV

Bijlage: Brief aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal

TAQA Energy B.V.

www.taqaglobal.com/nl

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste Commissie voor Economische Zaken
Aan de voorzitter, mevrouw drs. M.I. Hamer
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Den Haag, 07 maart 2013

Ref. # : TEN_DM # 99006-v2
Betreft : Brief Gemeente Bergen aan de Tweede Kamer

Geachte mevrouw Hamer,

De bouw van Gasopslag Bergermeer vordert gestaag en dat is goed nieuws. Want gas is de schoonste fossiele brandstof en opslag van gas draagt bij aan de leveringszekerheid van energie, aan de inpassing van duurzame energie, aan de concurrentiepositie van Nederland op de internationale energiemarkt en aan een uiteindelijke scherpere consumentenprijs voor energie. Die bijdrage aan de concurrentiepositie en een scherpere consumentenprijs zijn ook mogelijk omdat Gasopslag Bergermeer straks toegankelijk is voor derden.

Onlangs ontving uw Kamercommissie een brief d.d. 27 februari 2013 van het College van burgemeester en wethouders van de gemeente Bergen. In deze brief legt het college een relatie tussen veiligheidsrisico's van gaswinning in Groningen en Gasopslag Bergermeer. Dit verband vindt geen grond in de feiten. Mede in reactie op deze brief bericht ik u graag als volgt.

Hoewel het college aangeeft zich ervan bewust te zijn dat de situatie in Bergen niet hetzelfde is als die in Groningen meent het dat die op een aantal wezenlijke punten wel vergelijkbaar is. Daarom verzoekt het college bij het aanvullend onderzoek naar de veiligheidsrisico's van aardbevingen in het Groningerveld ook aandacht te vragen voor de gevolgen van het herhaaldelijk in- en uitpompen van gas uit een opslag, met name in het Bergermeerveld. Het college hoopt dat deze aandacht mogelijk tot nieuwe inzichten leidt 'die de aanwezige veiligheidsrisico's ook in de Bergermeer kunnen verkleinen'.

Hieronder licht ik graag toe dat gaswinning uit het Groningerveld en gasopslag in het Bergermeerveld onvergelijkbaar zijn, dat Gasopslag Bergermeer verantwoord is en dus ook waarom de door het college van Bergen verlangde aandacht niet nodig is. Zo vond reeds een volledige driedimensionale geo-mechanische modellering plaats van het Bergermeerveld. Deze modellering wijst uit dat het veld zich stabiel zal gedragen tijdens gasopslagcycli en dat zwaardere bevingen niet zijn te verwachten. Ook ga ik kort in op de convenanten voor mogelijk schade als gevolg van de bouw van Gasopslag Bergermeer en van eventuele bodembeweging. De convenanten zijn ruimhartig.

Kussengas heft samendrukking op

De Nederlandse overheid verleende op 20 mei 2011 op basis van uitvoerig onderzoek en overleg alle vergunningen voor Gasopslag Bergermeer. Na zorgvuldige toetsing bekrachtigde de Raad van State deze vergunningen op 2 mei 2012. Gasopslag Bergermeer is om verschillende redenen onvergelijkbaar met gaswinning uit het Groningerveld. Zo is het gasveld onder de Bergermeer betrekkelijk klein, beduidend kleiner dan het gasveld onder Groningen, en telt het één grote breuk tegenover dikwijls vele grote en kleine breuken in andere gasvelden zoals dat onder Groningen.

Ook betreft het onder de Bergermeer na afronding van de bouw geen winning maar opslag van gas. In Nederland en omstreken doet bodemdaling zich alleen voor bij winning als gevolg waarvan de druk in een gasveld aanzienlijk daalt. Hierdoor treedt steeds verdere compactie (samendrukking) op van het reservoir. Door injectie van zogeheten kussengas neemt de druk in het Bergermeerveld nu juist weer toe. Kussengas is nodig om het veld op druk te brengen en geschikt te maken voor gasopslag. Van voortgaande samendrukking van het reservoir is hierdoor niet langer sprake. Het 'in- en uitladen' van gas heeft straks plaats in een drukbereik waarbinnen zich geen bevingen voordoen.

Microseismische meetapparatuur uniek

Microseismische meetapparatuur houdt permanent de vinger aan de pols van het Bergermeerveld. Dit is uniek voor Nederland. Openbaarmaking van de meetgegevens vindt maandelijks plaats. De uitkomsten laten zien dat het veld zich door de drukverhoging steeds meer stabiliseert. Er doen zich steeds minder zeer kleine, aan het aardoppervlak onvoelbare trillingen voor (magnitude kleiner dan minus 1) en deze worden steeds zwakker. Toezicht op Gasopslag Bergermeer berust bij SodM, Staatstoezicht op de Mijnen.

Ook omdat het gasveld onder de Bergermeer beduidend kleiner is dan dat onder Groningen komt er bij samendrukking van het reservoir gesteente minder energie vrij. Bij gasopslag Bergermeer is er een kleine kans op een lichte beving. De uiterste grens is een kracht van 3,9. Zwaardere bevingen doen zich bij breukvlakken zoals in het Bergermeerveld hoe dan ook niet voor.

Volledige driedimensionale geo-mechanische modellering

Deze uiterste grens van een kracht van 3,9 blijkt uit diverse statistische onderzoeken uitgevoerd door KNMI en TNO. Het Amerikaanse Massachusetts Institute of Technology (MIT) bevestigde de uitkomsten. De grens is nogmaals bevestigd in de uitkomst van een specifieke berekening voor het Bergermeerveld. De berekening vindt grondslag in geo-mechanische berekeningen van onder andere TNO. Bij deze berekeningen zijn het maximaal mogelijke breukoppervlak in het Bergermeerveld en de meest ongunstige (instabiele) gesteente-eigenschappen als vertrekpunt genomen. De bijzondere toepassing van deze gesteente-mechanische berekening vond plaats om een zo groot mogelijke duidelijkheid te krijgen. De modellering wijst uit dat het veld zich stabiel zal gedragen tijdens gasopslagcycli. Het Bergermeerveld is het enige veld in Nederland waarvan verschillende technologische experts het dynamische gedrag aan een dergelijke studie onderwierpen. Rapportage van het KNMI ter onderbouwing van de brief d.d. 25 januari 2013 van de minister van Economische Zaken aan uw Kamer inzake de kracht van een mogelijke aardbeving in Groningen wijst hier ook op.¹

¹ Uit *The August 16, 2012 earthquake near Huizinge (Groningen)*; Bernard Dost and Dirk Kraaijpoel; KNMI, De Bilt January 2013, onder 'Other hydrocarbon fields in the Netherlands' (pagina 21): 'The Groningen dataset dominates the induced seismicity database for the Netherlands since 2003, therefore also the Mmax estimates from statistics for other fields may be questioned. In some instances, e.g. the Bergermeer field, independent information on available fault surface and estimates of average slip from geomechanical modeling are available[12][13]. These estimates confirm the Mmax=3.9 estimate from statistics. Since most of the smaller fields do contain faults of limited size, we do not see a reason to change the existing Mmax for the other fields.'

Zorgvuldige inpassing

Onze onderneming staat voor een zorgvuldige inpassing van Gasopslag Bergermeer voor mens en milieu in de regio Alkmaar. Met het oog hierop investeert TAQA Energy BV ook in een aanpak van de bouw die de overlast zoveel mogelijk beperkt. Het resultaat is straks een installatie die een op onderdelen bijzonder duurzaam karakter heeft. Bovendien investeert TAQA nadrukkelijk in communicatie met de omgeving.

TAQA Energy is wettelijk aansprakelijk voor schade als gevolg van mogelijke bodembeweging door de opslag van gas. Als een burger/claimant het niet eens is met de bevindingen van onze mijnbouwonderneming, dan kan hij of zij de Technische Commissie bodembeweging verzoeken advies uit te brengen (zie ook www.tcbb.nl).

Voor Gasopslag Bergermeer sloot TAQA Energy bovendien op 14 december 2010, 21 december 2010 en 3 juli 2012 met de vier betrokken gemeenten Alkmaar, Schermer, Heiloo en Bergen vergaande convenanten die voorzien in adequate afhandeling van schade bij eventuele bodembeweging. Terecht wijst het college van de gemeente Bergen er in zijn brief op dat in deze convenanten ook de aangenomen motie van uw Kamer is verwerkt die erop ziet TAQA Energy eventuele schade voor te laten financieren waarvan je redelijkerwijs kunt veronderstellen dat die het gevolg is van bodembeweging (zie ook: www.gasopslagbergermeer.nl/melding_klachten_en_schade/).

Energieregio Noord-Holland-Noord

Tot slot nog dit. De bouw van Gasopslag Bergermeer blijft niet onopgemerkt in de buurt van Alkmaar. Het gaat hier om één van de grootste particuliere investeringen van dit moment in de Nederlandse economie waaraan vele mensen werken. Die bouw is ook een zichtbaar bewijs van de ontwikkeling van energieregio Noord-Holland-Noord. Overheden maken zich hier samen met het bedrijfsleven sterk voor. Uiteraard ontvang ik u graag voor een werkbezoek aan de bouw van Gasopslag Bergermeer en ben ik als steeds bereid tot een nadere toelichting.

Met vriendelijke groet,

Jan Willem van Hoogstraten,
Algemeen directeur TAQA Energy BV

In afschrift aan:

- De Minister van Economische Zaken
- Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
- College van burgemeester & wethouders van de gemeenten Alkmaar, Bergen, Heiloo, Schermer